

Odd Arne Johnsen og Signe Andreassen er fornøyd med årets avling og vil fortsette med gulrottdyrking til neste år. (Foto: Ingrid Myrstad)

Gode gulrot-avlinger i Troms

Grønnsakprodusentene Odd Arne Johnsen og Signe Andreassen har vist at det er godt mulig å skaffe nordnorske forbrukere smaksrike, kortreiste gulrøtter. Et demonstrasjonsfelt med åtte gulrotsorter i regi av NLR Nord-Norge har gitt gode avlinger i Tovik i Sør-Troms. Ugraskontroll er et viktig stikkord for å lykkes.

Grete Lene Serikstad | NORSØK

Gardbrukerne i Skånland i Troms har nylig flyttet til gården og er i etableringsfasen med gardsdrift, oppussing av bolighus og små barn. De vil produsere grønnsaker, poteter og bær for det lokale markedet, og ønsker å legge vekt på smaksrike og kortreiste produkter. Tunnel for dyrking av bringebær er etablert og de er i gang med å plante solbær, ribs og stikkelsbær. Gulrot og kål er aktuelle grønnsaksvekster. Gården drives godt innafor regelverket for økologisk dyrking, men har foreløpig ikke hatt besøk av Debio-inspektører og årets produkter kan derfor ikke selges som økologiske.

Smak viktig egenskap for gulrot til lokalk markedet

God smak er avgjørende når det satses på direkte salg. Dette var utgangspunktet for demonstrasjonsfeltet med gulrotsorter, som landbruksrådgiver Ingrid Myrstad i

NLR Nord Norge har hatt ansvaret for. Sortene Namdal, Miranda, Triton, Natalja, Speedo, Napoli, Nominator og Romance ble prøvd ut. Odd Arne og Signe likte best sorten Speedo. Den vil imidlertid gå ut av sortimentet og var derfor ikke med da en enkel smakstest ble gjennomført på et lokalk marked. Der kom sortene Triton og Napoli best ut blant dem som smakte på de ulike sortene.

Samarbeid mellom rådgiver og produsent

Rådgiver Ingrid Myrstad i NLR Nord Norge var tidligere rådgiver i grønnsaksdistriktet Lier ved Drammen og er opptatt av at grønnsaker også kan produseres i Troms.

– Hvilken rolle har Norsk Landbruksrådgivning i arbeidet med å stimulere til økt grønnsaksdyrking i nord?

– Rådgiver Thomas Holz i NLR Øst har vært her på kurs og markdager

Sorten Namdal ga jevne og fine gulrøtter. Dette er avlinga på 1,5 løpemeter, høstet 20.8. (Foto: Ingrid Myrstad)

om økologisk grønnsaksdyrking. Han har også gitt individuell rådgivning, noe som har gitt inspirasjon for dyrkerne og for meg som rådgiver, forteller Ingrid.

Lokal kunnskap er imidlertid også nødvendig når driftsopplegget skal bestemmes, og når lokale forsøk skal planlegges og gjennomføres. Ingrid har skaffet tilveie frø, og vært tilstede gjennom hele sesongen, fra såing til innhøsting. Hun har også gjort ulike registreringer av bladverk og rot ved høsting, i tillegg til avling.

Ugras viktigste skadegjører

Nord-norske gulrottyrkere har lite problemer med skadeinsekter. Gulrotsuger er hittil ikke påvist. I den gule limfella på feltet ble det kun observert én gulrotflue. Likevel ble insektduk brukt på feltet hele sesongen.

– Det er ugraset som er den største utfordringen for grønnsaksdyrkinga her i nord, fastslår Ingrid.

Hun forteller at feltvertene har gjort en god jobb med ugraset, både med forebyggende og direkte tiltak. På forhånd har gris fått rote i jorda og spise kvekerøtter der feltet ble anlagt. Etablering av falsk såbed i begynnelsen av mai muliggjorde flammings før såing og før spiring. Flammings ble også gjennomført i juni, etter spiring.

– Odd Arne har konstruert og montert en skjerm på flammeutstyret, noe som muliggjør flammings tett på plantene, forteller Ingrid.

Småskala dyrking krever småskala redskap

Arealet som er egna for grønnsaksdyrking på gården er ikke stort nok for bruk av utstyr til storskala drift. Heldigvis fins det godt egna utstyr også for småskala yrkesdyrking. Flammeutstyret er allerede nevnt, dette er enkelt, billig og driftssikkert. Den sveitsiske hjulhakka Glaser kan også påmonteres utstyr for såing, og kan dermed brukes til flere arbeidsoperasjoner.

Tilstrekkelig næring

– Ut fra avlingsresultatet ser det ut til at gulrota har fått nok næring. Hvordan er næringstilgangen på den

Rådgiver Thomas Holz i NLR Øst gir mange gode råd om grønnsaksdyrkinga. Her forklarer han hvordan man skal bli kvitt kveka. (Foto: Ingrid Myrstad)

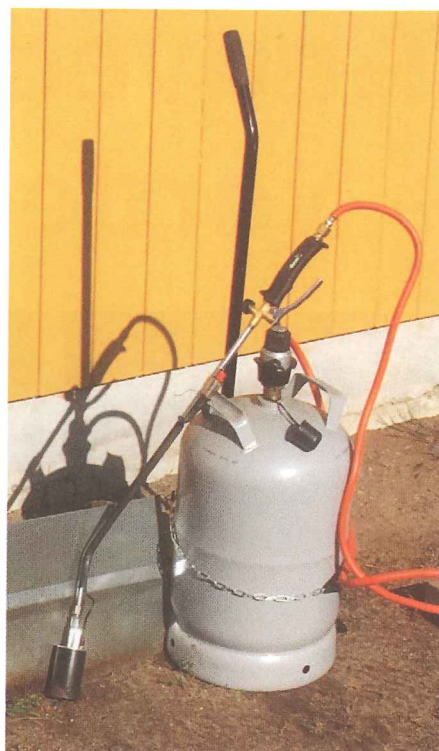
litt magre sandjorda som demonstrasjonsfeltet ligger på?

– Jeg er usikker på hvor mye næring som ble tilført, men det så ut til å være nok. Beiting, først med sau et år og så med gris i fjor, har bidratt med husdyrgjødsel på feltet. I tillegg har det blitt brukt en del gammel sauegjødsel. Mikronæringsstoffet bor ble tilført i 2018, sier Ingrid.

Gode avlingsresultater

Ingrid registrerte gulrotavlingene i demonstrasjonsfeltet.

– Arealet er lite, men avlingene var jevne på hele feltet. Omregnet til dekar, var avlinga mellom tre og fire tonn per daa. Det var en del forskjell mellom sortene, Romance og Speedo gav mest, mens Triton og Natalja gav minst avling, forteller hun.

På flammeutstyret har Odd Arne montert på en skjerm, 90 x 30 cm. Denne brukes etter at gulrotplantene har kommet opp. Skjermen trykkes litt ned i jorda slik at flammene ikke slipper til på undersida. Men brenneren må bevege seg raskt, slik at ikke varmen fra skjermen skader plantene. (Foto: Odd Arne Johnsen)

Lys framtid for småskala yrkesdyrking

De store matvarekjedene vil ha store leveranser fra dyrkere som driver stort og effektivt. Slik stordrift passer ikke for alle. Småskala yrkesdyrking kan være et godt alternativ for å sikre produksjon og omsetning av økologiske grønnsaker i flere deler av landet. Kortreist og lokalt produsert gir produktene en ekstra kvalitet, noe som gir mulighet for dyrkerne til å ta ut en merpris. Odd Arne og Signe fikk solgt gulrøttene for 40 kr per kilo – uten problemer.

– De er fornøyd med årets sesong og vil fortsette gulrottyrkinga til neste år, avslutter Ingrid Myrstad.

Grete Lene Serikstad er forsker og rådgiver ved NORSØK. Hun jobber med tema som kløvertretthet, bruk av råtnerest, uønskete stoffer i husdyrgjødsel, og miljøeffekter av økologisk landbruk. Hun er fagredaktør i Agropub. E-post: grete.lene.serikstad@norsok.no